

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЧИТКА З ЛИСТА”**

“Фортепіано”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність – В5 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ.

Читання з листа є одним з видів музично-виконавської праці. Уміння читати з листа виробляється як у класі, так і під час самостійної роботи. Оволодіння навиком доброго читання з листа є необхідною умовою функціонування усіх видів практичної діяльності музиканта.

На відміну розбору твору, який передбачає детальне ознайомлення з твором, пошуки його художніх та технічних розв'язань, читання нот з листа – це перше безперервне виконання нового твору зі всіма засобами художньої виразності, які відповідають вказівкам композитора.

Курс «Читки з листа» має тісний Міждисциплінарний зв'язок з іншими предметами: «Теорія музики», «Гармонія», «Аналіз музичних творів», який забезпечує якість роботи. Продуктивність занять сприяє підвищенню рівня підготовки здобувачів з дисциплін: «Фах», «Концертмейстерський клас», «Клас ансамблю» та «Виконавська практика».

Програма «Читка з листа» передбачає обов'язкову самостійну роботу здобувача освіти.

КОМПЕТЕНТНОСТІ.

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній /виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної/ організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 10, Курси I — III курси та 1 семестр IV курсу, Семестри I — VII, загальний обсяг — 300 годин, з них практичних — 131 година, самостійних — 169 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 6, Курси I — III, Семестри I — VI, загальний обсяг — 180 годин, з них практичних — 109 годин, самостійних — 71 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Читка з листа» є навчити осмислено відтворювати на інструменті незнайомі музичні твори без попереднього розучування, опанувати особливості роботи з нотним текстом, розширити професійне мислення, підвищити якість підготовки програм з фахових дисциплін.

Програмні результати навчання (РН).

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Дисципліна «Читка з листа» є обов'язковим освітнім компонентом для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня молодший бакалавр. Для її опанування необхідні знання з курсів теорії музики, аналізу музичних творів, фах, виконавська практика та вибіркового освітніх компонентів — «Спеціалізоване фортепіано», «Клас ансамблю».

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Даний курс має вдосконалити навички аналізу музичних творів (Форма, структура, стильові особливості тощо), розвинути пам'ять, увагу, виховати особистісні якості здобувача: ініціативність, самостійність, комунікабельність, розширити музичні можливості здобувача, його кругозір, навчити швидко опановувати нотний текст, вдосконалити

роботу попереднього аналізу музичного тексту, враховуючи характер, образну сферу, форму, кульмінаційні точки, засоби музичної виразності, стильові особливості, вдосконалити роботу з гармонічним та структурним аналізом твору, навчити відтворювати музичний твір використовуючи внутрішній слух, опанувати професійну термінологію в роботі з творами, вдосконалити навички ансамблевої гри.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Дисципліна «Читка з листа» опановується у вигляді практичних та самостійних занять. Протягом вивчення курсу застосовується сольне виконання, ансамблеве виконання, групові заняття з вивченням професійної музичної термінології та аналізом музичних творів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- словесні;
- наочні (ілюстрування, демонстрування);
- практичні;
- репродуктивні;
- проблемні;
- інтерпретаційні.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.

Контроль знань з дисципліни «Читка з листа» проводиться один раз за семестр відповідно: для здобувачів освіти на базі БСО 9 класів: виконання твору solo – I, III, V та VII семестри навчання; ансамблеве виконання твору – II, IV, VI семестри. Наприкінці VII семестру оцінка являється екзаменаційною. Для здобувачів освіти на базі ПЗСО 11 класів: виконання твору solo – I, III, V семестри; ансамблеве виконання твору – II, IV, VI семестри. Наприкінці VI семестру оцінка є екзаменаційною.

Здобувачі освіти на базі БСО 9 класів у перший та другий рік навчання, який відповідає I та II курсу освітньо-кваліфікаційного рівня молодший бакалавр, оцінюються за 12 бальною шкалою, національною та шкалою ЄКТС. III, IV курси БСО 9 класів оцінюються за національною та шкалою ЄКТС.

Кожне оцінювання складається з двох частин:

1. Виконання незнайомого твору (сольно/ансамбль).

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/12 б./зараховано;

Мінімальний прохідний бал – «достатньо»/4 б./зараховано.

2. Письмове або усне опитування музичної термінології.

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/12 б./зараховано;

Мінімальний прохідний бал – «достатньо»/4 б./зараховано

Середньоарифметична оцінка двох частин є підсумковою.

Здобувачі освіти на базі ПЗСО 11 класів оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Кожне оцінювання складається з двох частин:

1. Виконання незнайомого твору (сольно/ансамбль).

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/зараховано;

Мінімальний прохідний бал – «достатньо»/зараховано.

2. Письмове або усне опитування музичної термінології.

Максимальна кількість балів – «Відмінно»/зараховано;

Мінімальний прохідний бал – «достатньо»/зараховано.

Середньоарифметична оцінка двох частин є підсумковою.

Контроль знань здійснюється двома етапами:

виконання незнайомого твору (у сольному/ансамблевому виконанні);

співбесіда з метою перевірки знань з професійної музичної термінології в усній або письмовій формі.

Рівень складності запропонованого нотного тексту для складання заліку має відповідність:

Для здобувачів освіти на базі БСО 9 класів: I курс – 5 рівень музичної школи, II курс – 6 рівень музичної школи, III курс – 7 рівень музичної школи, IV курс – 8 рівень музичної школи. Для здобувачів освіти на базі ПЗСО 11 класів: I курс – 5-6 рівень музичної школи, II курс – 6-7 рівень музичної школи, III курс – 7-8 рівень музичної школи. Наприкінці курсу студенти мають вільно читати з листа випускну програму музичної школи.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»).

Навчальна дисципліна передбачає індивідуальну та самостійну роботу;

Здобувачі освіти мають бути відкритими до конструктивної критики;

Процес занять має відбуватись в творчій атмосфері з дотриманням правил академічної доброчесності;

Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню індивідуальними заняттями або самостійною роботою.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гризоглазова Т. І. Методика формування навичок читання нотного тексту. Педагогічне формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. Праць. Запоріжжя: КПУ, 2021. Вип. 75. Т.1. 23-26 с.

2. Черній В. Читання нот з листа як засіб формування професійних компетентностей музиканта // Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 84, том 3, 2025. – 156-161 с.

Додаткова

1. Гаркуша Л. І., Економова О. С. Формування професійних навичок і вмінь студентів на занятті основного музичного інструмента (фортепіано): навчально-методичний посібник. Київ: Київський університет ім. Б. Грінченка, 2013. 100 с.
2. Заря Л. О. Специфіка формування навичок читання з листа нотного тексту у майбутніх вчителів музики // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. Наукових праць. – Вип. 18(23). – К., 2015. – 182-184 с.
3. Кочелаба О. С. Читання нот з листа на заняттях з фортепіано методичні рекомендації для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I-II рівнів акредитації, - Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 12 с.
4. Опарик Л. М. Теорія та методика читання музики з листа в класі фортепіано: методичні рекомендації для студентів вищих музичних навчальних закладів. 2-ге вид. Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2014. 34 с.
5. Слободніченко Д.О. Формування навичок читання з листа хорових партитур у студентів вищих навчальних закладів: дис... канд. пед. наук: 13.00.02. К., 2008. 34-38 с.
6. Ходоровський В. І. Теоретичні основи формування виконавської майстерності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. К., 2014. 691-697 с.

Інформаційні ресурси

ПІДПИСАТИ ДАТИ ЗВЕРТАННЯ ДО НАПИСАННЯ СИЛАБУСУ

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, нотний фонд бібліотеки Дніпропетровської академії музики, Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua та ресурси Internet. (дата звернення: 12.06.2025)
2. Ноти українських композиторів ukrnotes.in.ua (дата звернення: 25.08.2025)
3. Національна спілка композиторів України composersukraine.org (дата звернення: 18.05.2025)

